



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมที่พยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของ
นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ

Attitude to Teaching Profession and Social Support Predicting Intention to be
Teachers of Senior Students in Faculty of Technical Education at
King Mongkut's University of Technology North Bangkok

นริศ บุญญานพวงศ์ (Naris Boonyanupong)¹ เกียรติไพบูลย์ เพิ่มฉลาด (Kiadphaibun Phoemchalat)²

ทวินันท์ เรืองสง (Thawinant Ruangsong)³ นนิงรุทัย เอื้อกนกพันธ์ (Nungruthai Aueakanokpun)⁴

มานพ ชูนิล (Manop Chunin)⁵ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร (Pinkanok Wongpinpech)⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู ทัศนคติวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคม (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครู การสนับสนุนทางสังคมและความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู และ (3) พยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูด้วยทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 150 คน โดยการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบแบ่งชั้นจากจำนวนประชากรทั้งหมด 209 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า (1) ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ทัศนคติต่อวิชาชีพครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) ทัศนคติต่อวิชาชีพครูสามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาได้ร้อยละ 34.2

คำสำคัญ ทัศนคติต่อวิชาชีพครู การสนับสนุนทางสังคม ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ naris.boonya@gmail.com

² นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ kek.aromd@gmail.com

³ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ thawinant_r@hotmail.com

⁴ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ nungruthai_bow@hotmail.co.th

⁵ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ manop.chunin17@gmail.com

⁶ อาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ pinanok2519@gmail.com



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) To study the levels of intention to be teachers, attitude to teaching profession and social support (2) To study the relationship between attitudes to teaching profession, social support and Intention to be teachers (3) to predict intention to be teachers with attitude to teaching profession and social support. The sample was 150 senior students in faculty of technical education at King Mongkut's University of Technology North Bangkok chosen by stratified random sampling from total population of 209. Statistics used were percentage, mean, S.D., Pearson coefficient correlation and stepwise multiple regression. The research showed (1) levels of intention and attitude were at moderate (2) There was a positive relationship between attitude and intention with statistical significance at .01 level. There was a positive relationship between social support and intention with statistical significance at .01 level. Attitude to teaching profession accounted for 34.2 percent in variance of intention to be teachers of senior students.



Keywords: Attitude to teaching profession, Social support, Intention to be teachers



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

บทนำ

ปัจจุบันประเทศที่เจริญก้าวหน้าได้พยายามยกฐานะอาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) และมีความจำเป็นต่อสังคมไทยอย่างต่อเนื่องยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เช่น การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการพัฒนาในยุคสังคมโลกาภิวัตน์ ทำให้ขอบข่ายการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางรวดเร็ว (โชติ, 2557) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษาเพราะเป็นด่านหน้าและกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) โดยปัจจุบันมีหน่วยงานที่จัดให้มีการศึกษาถึงขั้นปริญญาในสถาบันการศึกษาต่างๆ ในประเทศได้มีการผลิตครูตั้งแต่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ดังเช่น มหาวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชน และมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ เป็นต้น โดยการที่บุคคลจะมีความตั้งใจในการเป็นครู จะต้องมีความศรัทธาหรือเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเสียก่อน ถึงจะทำหน้าที่ครูให้เป็นครูที่แท้จริงได้ โดยมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่เปิดสอนวิชาเกี่ยวกับวิชาชีพครูมากมาย แต่บุคคลที่เข้ารับการศึกษาด้านนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มที่มีความต้องการที่จะประกอบวิชาชีพครูเพราะมีใจรักในวิชาชีพนี้จริงๆ กับอีกกลุ่มก็คือกลุ่มที่เข้ามาศึกษาเนื่องจากภาวะการบังคับ ซึ่งแน่นอนว่าบุคคลทั้งสองกลุ่มจะได้รับการถ่ายทอดความรู้และการจัดประสบการณ์ที่มีต่อวิชาชีพครูได้ เพราะเชื่อว่าทัศนคติสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงกันได้ และการเรียนการสอนมีส่วนช่วยในการสร้างทัศนคติ

ทัศนคติต่อวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่ในอาชีพได้อย่างสำเร็จเรียบร้อย หรือในทางตรงกันข้ามอาจประสบความสับสนล้มเหลวก็ได้ โดยทัศนคติมีผลต่อความตั้งใจ เนื่องจากเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าเป็นอย่างไร ซึ่งถ้านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูก็จะทำให้เกิดความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ (กษม, 2555) การที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพที่แท้จริง จะต้องไม่ลืมที่จะให้ความสำคัญต่อทัศนคติการมีทัศนคติที่ดี เช่น การมองโลกในแง่ดี เมื่อสามารถที่จะมองโลกในแง่ดี การใช้ชีวิตก็จะราบรื่น เมื่อเจอปัญหาอะไรก็ตาม ก็สามารถที่จะแก้ไขไปได้อย่างง่ายดาย

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมทั้งในทางสภาพแวดล้อมและบุคคลรอบตัวนักศึกษามีส่วนที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา เพราะการที่นักศึกษารู้ว่าเขาได้รับการสนับสนุนและได้รับความช่วยเหลือ การส่งเสริมที่ดีในด้านต่างๆ ทั้งจากทางครอบครัว อาจารย์ เพื่อน หรือสภาพแวดล้อมรอบตัวของนักศึกษา โดยครอบครัวที่อบอุ่น เมื่อพบปัญหา อุปสรรคและความทุกข์ ครอบครัวจะเป็นที่ที่คอยอ้าแขนต้อนรับ และเป็นผู้มอบความรักความเข้าใจ กำลังใจกับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะช่วยลดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ได้อย่างดียิ่ง นอกจากครอบครัวแล้ว เพื่อนยังเป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนที่สำคัญ โดยให้กำลังใจและแบ่งปันประสบการณ์ต่างๆ ได้และความชำนาญที่มีความสามารถในการชักจูงบุคคลได้ง่าย เป็นเหตุให้บุคคลเกิดความสำเร็จในสถานการณ์ต่างๆ ได้ (ยศยง, 2558) อีกทั้งอาจารย์เป็นผู้ให้การสนับสนุนในเรื่องการให้คำแนะนำการให้ข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับ ไพศาล (2555) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การสนับสนุนทางสังคม คือ การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในรูปแบบต่างๆ กับแหล่งเอื้ออำนวยทางสังคมของตน เช่น ครอบครัว เพื่อน ครูอาจารย์ หรือหน่วยงานทางสังคมอื่นๆ ในช่วงเวลาหนึ่งและสามารถตัดสินคุณค่าในเชิงปริมาณของการมีปฏิสัมพันธ์ ความช่วยเหลือ การดูแลเอาใจใส่ความรัก การเคารพให้เกียรติ รวมถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่บุคคลได้รับ



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

องค์กรและสมาคมที่ให้การสนับสนุน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวเป็นหน่วย เป็นชมรมสมาคมซึ่งไม่ใช่กลุ่มที่จัดโดยกลุ่มวิชาชีพทางสุขภาพ เช่น สมาคมผู้สูงอายุ 3 กลุ่มผู้ช่วยเหลือวิชาชีพ หมายถึง บุคคลที่อยู่ในวงการส่งเสริมป้องกันรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชนโดยอาชีพ ระดับของการให้แรงสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยแบ่งแหล่งที่มาของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. พ่อแม่ หรือกลุ่มผู้มีความผูกพันกันตามธรรมชาติ 2. อาจารย์ 3. กลุ่มเพื่อน เนื่องจากบุคคลทั้ง 3 กลุ่มนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้การสนับสนุนกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้เปิดสอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา โดยมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา ด้านครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา ตามความต้องการของสังคม เพื่อพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจของประเทศ คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู การสนับสนุนทางสังคมที่พยากรณ์ต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงการผลิตบัณฑิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครู การสนับสนุนทางสังคมและความตั้งใจ ในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา
3. เพื่อพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูด้วยทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษา

คำถามวิจัย

1. ทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาหรือไม่
2. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาหรือไม่
3. ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมอย่างน้อยหนึ่งตัวสามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

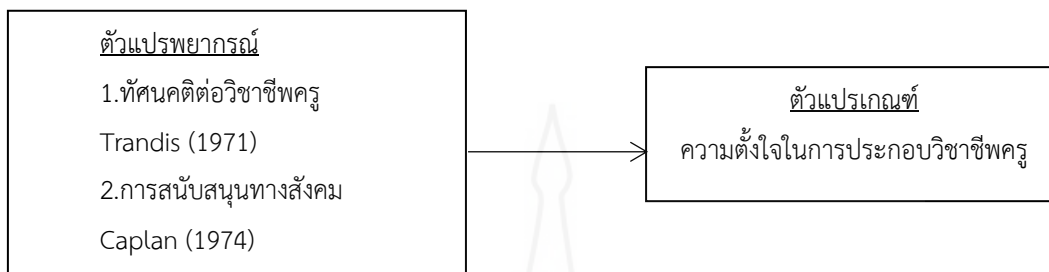
1. ทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา
2. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา
3. ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมอย่างน้อยหนึ่งตัวสามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย



ระเบียบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทั้งหมด 209 คน ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล 71 คน ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า 62 คน ภาควิชาครุศาสตร์โยธา 45 คน ภาควิชาครุศาสตร์คอมพิวเตอร์ศึกษา 31 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน ทั้งหมด 150 คน คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามภาควิชา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1. แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู มีมาตรวัด 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด โดยมีคะแนน 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู มีมาตรวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีคะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ โดยใช้แนวคิดของ Trandis (1971) 4. แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม โดยใช้แนวคิดของ Caplan (1974) มาตรวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีคะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ โดยใช้แนวคิดของ Trandis (1971) โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (ปิ่นกนก, 2559) ก่อนหาค่า IOC มีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 60 ข้อ และหลังจากที่ได้หาค่า IOC แล้วมีข้อคำถามที่ตัดจำนวน 10 ข้อ ดังนั้นจึงเหลือข้อคำถามที่นำไปใช้ทั้งสิ้นจำนวน 50 ข้อ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์คอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 30 คน และได้ทำการประมวลผลวิเคราะห์โดยนำแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยใช้ค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (บุญธรรม, 2551) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช (Cronbach's Alpha Coefficient: α Coefficient) ซึ่งใช้ค่าแอลฟาที่สูงกว่าระดับ .70 ขึ้นไป (ปิ่นกนก, 2559) โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ตัวแปร	จำนวน (ข้อ)	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู	7	.203 - .315	.804
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	9	.246 - .542	.805
การสนับสนุนทางสังคม	34	.211 - .932	.904

ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 82.6 และเป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ศึกษาในภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ภาควิชาครุศาสตร์โยธา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 และภาควิชาครุศาสตร์คอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตามลำดับ และมีเกรดเฉลี่ยสะสมภาค การศึกษาที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.49 จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมา มีเกรด เฉลี่ย 2.50 – 2.99 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 เกรดเฉลี่ย 3.00 – 3.49 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 เกรด เฉลี่ย 1.99 ลงมา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 และเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 ตามลำดับ

2. ระดับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของ ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู โดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.64) โดยแปลความหมายจากระดับคะแนนเฉลี่ย ได้ดังนี้ 3.26-4.00 คะแนน หมายถึง มากที่สุด 2.51- 3.25 คะแนน หมายถึง มาก 1.76-2.50 คะแนน หมายถึง น้อย และ 1.00-1.75 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูโดยรวม

ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูโดยรวม	2.75	0.64	มาก

3. ระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครู ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความทัศนคติต่อ วิชาชีพครู พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับทัศนคติต่อวิชาชีพครูโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดต่อวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.36) รองลงมาได้แก่ ความรู้สึกต่อวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = 0.31) และอันดับสุดท้ายคือแนวโน้มที่จะแสดง พฤติกรรมต่อวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.99$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ โดยแปลความหมายจากระดับ คะแนนเฉลี่ย ได้ดังนี้ 4.21-5.00 คะแนน หมายถึง มากที่สุด 3.41-4.20 คะแนน หมายถึง มาก 2.61-3.40 คะแนน หมายถึง ปานกลาง 1.81-2.60 คะแนน หมายถึง น้อย และ 1.00-1.80 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อวิชาชีพครูโดยจำแนกรายด้าน และโดยรวม

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ความคิดต่อวิชาชีพครู	3.79	0.36	มาก
ความรู้สึกรู้สึกต่อวิชาชีพครู	3.08	0.31	ปานกลาง
แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อวิชาชีพครู	2.99	0.64	ปานกลาง
ทัศนคติต่อวิชาชีพครูโดยรวม	3.29	0.32	ปานกลาง

4. ระดับการสนับสนุนทางสังคม ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.63) รองลงมาได้แก่ จากอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.55) และสุดท้ายได้แก่ จากครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ โดยแปลความหมายจากระดับคะแนนเฉลี่ย ได้ดังนี้ 4.21-5.00 คะแนน หมายถึง มากที่สุด 3.41-4.20 คะแนน หมายถึง มาก 2.61-3.40 คะแนน หมายถึง ปานกลาง 1.81-2.60 คะแนน หมายถึง น้อย และ 1.00-1.80 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนทางสังคมโดยจำแนกรายด้าน และโดยรวม

การสนับสนุนทางสังคม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
อาจารย์	4.04	0.55	มาก
ครอบครัว	3.84	0.67	มาก
เพื่อน	4.41	0.63	มากที่สุด
การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม	4.09	0.48	มาก

5. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครู การสนับสนุนทางสังคมและความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อนักศึกษามีทัศนคติต่อวิชาชีพครูเพิ่มขึ้นความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพจะเพิ่มขึ้นด้วย โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ $r = .56$ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อนักศึกษาได้รับการสนับสนุนทางสังคมเพิ่มขึ้นความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพจะเพิ่มขึ้นด้วย โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ $r = .30$



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาชีพครู การสนับสนุนทางสังคมและความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู

ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ	
	r	p
ทัศนคติต่อวิชาชีพครูโดยรวม	0.56**	.000
การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม	0.30**	.000
ด้านการสนับสนุนจากอาจารย์	0.13	.112
ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว	0.17	.330
ด้านการสนับสนุนจากเพื่อน	0.33**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษา พบว่าทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่พยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยขั้นตอนโดยพิจารณาค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ พบว่าขั้นที่ 1 ทัศนคติต่อวิชาชีพครูสามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาได้ ร้อยละ 34.2

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพ

ขั้นที่	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj R ²	F	p
1	ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	0.585	.342	0.337	67.598**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาแบบสมการพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษา = $-.931 + 1.119$ (ทัศนคติต่อวิชาชีพครู) จากสมการดังกล่าวข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่า ถ้าทัศนคติต่อวิชาชีพครูเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาเพิ่มขึ้น 1.119 คะแนน



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหารูปแบบสมการพยากรณ์

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t	p
1. (ค่าคงที่)	-.931	.449		-2.073**	.040
ทัศนคติต่อวิชาชีพครู	1.119	.136	0.585	8.222**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการที่นักศึกษาที่มีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูอยู่ในระดับมากนั้น เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากที่ได้เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีความสนใจในวิชาชีพครู และมีความต้องการในการประกอบวิชาชีพครู ส่วนในเรื่องของทัศนคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าการที่นักศึกษาที่มีความสนใจในการเข้ารับการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมนั้น เนื่องจากตัวนักศึกษาจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู โดยมีความชอบ ความสนใจ และต้องการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษาเอง และในเรื่องการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักศึกษาได้มีการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง อาทิเช่น ครอบครัว ให้การสนับสนุนในเรื่องการให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ และทุนทรัพย์ อาจารย์ให้การสนับสนุนในเรื่องการให้ความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษา และเพื่อนให้การสนับสนุนในเรื่องการให้กำลังใจ ข่าวสาร ให้การยอมรับในการแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

จากสมมติฐานที่ 1 ทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากสมมติฐานที่ 3 ทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการสนับสนุนทางสังคมอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรสามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครูสามารถพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Ginzberg (1951 อ้างถึงใน มะแอน ราโอบ, 2551) ที่ว่า การเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้น เป็นกระบวนการที่มีพัฒนาการมาตั้งแต่เกิด และอยู่ในสภาวะแวดล้อมต่างๆ และมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของแต่ละบุคคล และบุคคลจะเลือกประกอบอาชีพที่สนองต่อความต้องการของตนเอง หากเลือกอาชีพได้เหมาะสมก็จะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะการเลือกอาชีพมีข้อจำกัดที่ควรพิจารณา ได้แก่ สภาพครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ทัศนคติและค่านิยมของบิดามารดา ซึ่งผลวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Newcomb (1954 อ้างถึงใน พิชิต วรรณราช, 2549) ที่ว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกโน้มน้าวของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ทัศนคติแสดงออกมาได้ทางพฤติกรรมเป็นสามส่วนใหญ่ๆ คือแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบในสิ่งนั้นซึ่งจะทำให้อยากเข้าหาหรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางบวก (positive) ส่วนที่สองคือได้ลักษณะการแสดงออกที่ไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุทำให้อยากออกจากสิ่งนั้น ลักษณะ



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

เช่นนี้เรียกว่า ทศคติทางลบ (negative) ส่วนสุดท้าย คือ ลักษณะการแสดงออกที่เฉยๆ ไม่แสดงออกว่าชอบ หรือไม่ชอบ เรียกว่า ทศคติแบบกลาง (neutral attitude) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทศคติของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎี Composite Theory ของ Hoppock (1968 อ้างถึงใน สังวาลย์คำ, 2543) ระบุว่าบุคคลจะเลือก ประกอบอาชีพที่สนองต่อความต้องการของ ตนเองมากที่สุด และดีที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นความสำคัญของการ รู้จักตนเองอย่าง แท้จริงในเรื่องความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย จุดเด่น จุดด้อย เพื่อนำไป เปรียบเทียบกับ ข้อมูลทางอาชีพ จะช่วยให้เลือกอาชีพได้ถูกต้องและประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ ผู้ที่มีความสนใจในวิชาชีพครู และมีความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพครู โดยผู้ที่มีทัศนคติต่อวิชาชีพสูง ก็จะมี ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูสูงด้วย

จากสมมติฐานที่ 2 การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูของนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการประกอบ วิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิด ของ อรุณี (2544) ที่ว่า การสนับสนุนทางสังคมมีลักษณะที่เป็นปฏิสัมพันธ์ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการมีความสัมพันธ์ทาง สังคม บุคคลจะประเมินว่าเขาได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือหรือประคับประคองได้มากน้อยอย่างไร บุคคลที่มีการสนับสนุน ทางสังคมจะเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับการเห็นใจช่วยเหลือ ทั้งในด้านการให้สิ่งของ แรงงาน การให้คำแนะนำ ข้อมูล ข่าวสาร การให้ข้อมูลย้อนกลับและการมีส่วนร่วมทางสังคม จากการติดต่อสัมพันธ์กับคนในกลุ่มสังคม ทำให้บุคคลรู้สึกได้รับความ รัก ความเอาใจใส่ เห็นคุณค่าและยกย่องตัวเขาว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่นักศึกษาได้รับความ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ อาจารย์ ครอบครัวยุ เพื่อน ช่วยให้นักศึกษาสามารถเผชิญกับปัญหาได้ดีขึ้น ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนด้านสิ่งของ เมื่อนักศึกษาได้รับ การสนับสนุนทางสังคมสูง นักศึกษาก็จะมีความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูสูงด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า ทศคติต่อวิชาชีพครูสามารถพยากรณ์ ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู ดังนั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อ วิชาชีพครูมากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่ที่ประกอบวิชาชีพครูและรุ่นน้อง เพื่อเป็นการพบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติต่อวิชาชีพครู หรือกิจกรรมค่ายที่ส่งเสริมทัศนคติต่อวิชาชีพครู โดยให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การ สอนในโรงเรียนชนบท เพื่อให้นักศึกษาได้ซึมซับความรู้สึกการเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเยาวชนของชาติ จากผลการวิจัยที่ พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูและจากผลการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครู $r=.33$ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรส่งเสริม การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการแสดงออกในการนำเสนอบทเรียน โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนมีส่วน ร่วมในการแลกเปลี่ยนความเห็นรวมถึงเทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษารู้สึกมีความมั่นใจในการประกอบวิชาชีพ ครูในอนาคตมากขึ้น



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลของการวิจัยในครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ การวิจัยในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น เช่น การตั้งเป้าหมายในชีวิต การมีตัวตน แรงจูงใจ ที่อาจพยากรณ์ความตั้งใจในการประกอบวิชาชีพครูได้

เอกสารอ้างอิง

- กษม ผลิตสินธุ์. (2555). *ทัศนคติต่อมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ความพึงพอใจในงาน กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ในมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล จังปทุมธานี*. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โชติ แยมแสง. (2557). *สาระความรู้และสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ผู้ประกอบการวิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : จามจุรีโปรดักท์.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร. (2559). *แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดตัวแปรด้านจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ก๊อปปีเอกเพรส.
- พิชิต วรรณราช.(2549). *การศึกษาทัศนคติของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติคลองหลวง*. ขอนแก่น: สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 8 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- ไพศาล แยมวง. (2555). *การศึกษาการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มะแอน ราโอ. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยศยง จันทรวงศา. (2558). *การสนับสนุนทางสังคม ความเหมาะสมกันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมและความผูกพันในงานกรณีศึกษาพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินสายการบินแห่งหนึ่ง*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สังวาลย์คำ สิงห์เพชรชัยปัญญา. (2543). *ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครูและพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยครูของนักศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.



การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8
The 8th STOU National Research Conference

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึษา: ระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ.2551 - 2555). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

